

FOLKETINGET

Europaudvalget

Referat af 38. europaudvalgsmøde

Dato: fredag den 29. maj 2020

Tidspunkt: kl. 08.00

Sted: vær. 1-133 og Microsoft Teams

Til stede: Eva Kjer Hansen (V), formand, Flemming Møller Mortensen (S), næstformand, Lars Aslan Rasmussen (S), Tanja Larsson (S), Henrik Møller (S), Jens Rohde (RV), Nils Sjøberg (RV), Søren Søndergaard (EL), Peder Hvelplund (EL), Victoria Velásquez (EL), Rasmus Nordqvist (SF), Jan E. Jørgensen (V), Kim Valentin (V), Ulla Tørnæs (V), Morten Messerschmidt (DF) og Katarina Ammitzbøll (KF).

Desuden deltog: Uddannelses- og forskningsminister Ane Halsboe-Jørgensen, justitsminister Nick Hækkerup, transportminister Benny Engelbrecht og kulturminister Joy Mogensen.

Lars Aslan Rasmussen fungerede som formand under hele mødet.

Punkt 1. Uformel videokonference for forskningsministre den 29. maj 2020

EUU alm. del (19) – bilag 672 (kommenteret dagsorden)

Uddannelses- og forskningsministeren: Det er dejligt at være tilbage i vante rammer for vores samarbejde om EU-sagerne. I Bruxelles er der stadig mange processer, der ikke kører som normalt, og regeringen har derfor forsøgt at skubbe hårdt på for at vende tilbage til de velkendte procedurer, så vi kan sørge for at inddrage Europaudvalget og Folketinget.

Vi har nu fået bekræftet, at også de uformelle videokonferencer fremover vil blive forberedt efter almindelige procedurer for rådsmødeforberedelse. Det hjælper jo gevaldigt på muligheden for faktisk at få inddraget jer og få oversendt dokumenter i tide. Det har imidlertid ikke været tilfældet for de to videokonferencer, jeg vil forelægge for jer i dag. Vi har fået dokumenterne sent, hvorfor samlenotaterne først er blevet oversendt i onsdags. Det beklager jeg selvfølgelig meget! Det er ikke den måde, vi håber at kunne gøre det på, og derfor presser vi på i den anden retning.

Jeg vil nu forelægge mine forventninger til drøftelserne og regeringens holdning – på linje med, hvad jeg plejer at gøre forud for de ordinære rådsmøder. Til sidst vil jeg orientere jer om, hvad der er sket på forskningsområdet siden sidst.

1. Forskning og innovation til genopretning af Europa

– Politisk drøftelse

Videokonference 29/5-20 - forskningsministre – bilag 1 (samlenotat)

Uddannelses- og forskningsministeren: Til den uformelle videokonference for forskningsministre, som begynder kl. 10 i dag, har det kroatiske EU-formandskab udsendt et diskussionsoplæg, der understreger forskningens og innovationens centrale rolle i genopretningen af Europa. Udvikling af ny viden, nye teknologier og innovative produkter er grundlæggende for at stimulere økonomisk aktivitet og fastholde europæisk konkurrenceevne. Det fremhæves, at den grønne og den digitale omstilling skal spille en central rolle i genopretningen af den europæiske økonomi, og at fremtidige arbejdspladser skal gentænkes på baggrund af erfaringer fra covid-19-situationen; bl.a. fremhæves digitale kompetencer og brug af kunstig intelligens.

Erfaringerne fra covid-19-krisen har tydeliggjort nødvendigheden af globalt samarbejde og koordination på forsknings- og innovationsområdet. Det er f.eks. oplagt, at udvikling af behandling og vaccine kræver globalt samarbejde. Det understreges også, at åbenhed samt deling af forskningsdata og forskningsresultater er helt centralt.

Regeringen bakker op om drøftelsen. Regeringen lægger stor vægt på, at investeringer i forskning og innovation bidrager til at styrke Europas evne til at håndtere pandemier i fremtiden. Regeringen lægger desuden stor vægt på, at den grønne og den digitale omstilling bliver vækstdrivere i EU's genopretning og understreger betydningen af forskning og innovation herfor.

MFF'en og Horisont Europa

Regeringen lægger stor vægt på, at drøftelsen ikke foregriber forhandlingerne om EU's flerårige finansielle ramme – MFF'en – som jeg i øvrigt gerne vil knytte nogle flere ord til. Kommissionen præsenterede i onsdags et nyt forslag til MFF samt en genopretningsfond. Forslagene er vi stadig i gang med at analysere nøje, men lad mig allerede nu komme med min umiddelbare reaktion på de forsknings- og innovationsrelaterede elementer.

Jeg er som forskningsminister rigtig glad for at se, at der i den kommende MFF er lagt op til at prioritere Horisont Europa. Der er lagt op til et budget på 94,4 mia. euro i 2018-priser. Heraf kommer 13,5 mia. euro fra genopretningsfonden. Det er en stigning på 10,9 mia. euro i forhold til Kommissionens oprindelige forslag fra juni 2018 – svarende til næsten 13 pct.

Det er klart, at det endelige budget for Horisont Europa vil afhænge af forhandlingerne om MFF'en. I den forbindelse ved jeg, at finansministeren har inviteret udvalget til en teknisk gennemgang på torsdag.

For mig vil det være væsentligt, at midlerne til Horisont Europa bliver brugt rigtigt. Jeg vil kæmpe for, at Horisont Europa i høj grad bidrager til at styrke den grønne og den digitale om-

stilling. Yderligere ønsker jeg at styrke den frie, excellente forskning under Det Europæiske Forskningsråd og mobilitetsprogrammet Marie Skłodowska-Curie.

Rasmus Nordqvist opfordrede til, at ministeren på mødet understregede, hvor vigtigt det var at beskytte forskningsfriheden, eftersom den var udsat for pres flere steder i Europa.

Ulla Tørnæs tilkendegav, at Venstre langt hen ad vejen var enig i regeringens prioriteringer. Hun savnede dog en fremhævnning af innovation. Der var et behov for at finde nye svar og nye løsninger på de globale udfordringer, ikke mindst vedrørende den grønne omstilling.

Hun henviste til, at Danmark levede op til Barcelonamålsætningen om at anvende 1 pct. af BNP på forskning. Nu forventede regeringen så ifølge den nye økonomiske redegørelse et fald på 5,2 pct. i BNP. Det ville medføre et fald i forskningsbevillingerne allerede i indeværende år, såfremt man ikke greb ind politisk. I den ene procent indgår dog midler, som danske forskere henter hjem gennem europæiske forskningsprogrammer. Lagde ministeren op til, at udsigten til et fald i forskningsbevillinger skulle opvejes af yderligere midler gennem Horisont Europa, eller hvad ville den gøre ved det?

Kim Valentin mente, at Danmark i kraft af sin stilling som en af de førende nationer inden for innovation havde en forpligtelse til at sørge for at hente europæiske forskningsmidler til landet for at understøtte genopretningen samt den grønne og digitale omstilling. Hvad var ministerens ambitioner på de områder? Hvor i MFF'en ville regeringen sørge for at trække midler til Danmark? Ville hun sige noget om det på videokonferencen?

Han var hundrede procent enig med regeringen i, at forhandlingerne ikke skulle foregribe forhandlingerne om MFF'en. Men hvad ville ministeren gøre, hvis de andre lande lod talen falde på den alligevel? For hun ville jo ikke bare kunne stoppe samtalen.

Endelig spurgte han, hvad man i indstillingsnotatet om genopretningsplanen mente med formuleringen "en koordineret og effektiv styring ud af krisen".

Uddannelses- og forskningsministeren gav Rasmus Nordqvist ret i, at det var en vigtig opgave at stå fast på forskningsfriheden i EU. Ikke mindst i brydningstider skal man være opmærksom på tendenser til, at grundlæggende principper udfordres.

Hun var endvidere enig med Ulla Tørnæs i, at innovation skulle spille en fremtrædende rolle. Regeringen havde da også gang på gang understreget, at både den digitale og den grønne omstilling som vækst drivere kunne være med at skabe en effektiv vej ud af krisen.

Om forskningsbevillingerne sagde hun, at faldet i BNP ikke automatisk ville medføre et fald i forskningsbevillingerne i 2021. Der fandtes endnu ikke noget konsolideret skøn, men et fald var sandsynligt, i og med at udgangspunktet for diskussionen om de politiske prioriteringer havde ændret sig. Hjemtaget af forskningsmidler fra EU var dog voksende, og det burde ikke

reducere motivationen for den enkelte forsker for at søge om Horisont Europa-midler, at den danske forskningsreserve havde udsigt til at blive mindre i 2021.

På Kim Valentins spørgsmål svarede hun, at sammenhængen med MFF'en var til løbende diskussion. Regeringen havde ikke lagt skjul på, at den var villig til at finde dele af forskningsområdet, man kunne nedprioritere for til gengæld at fremme det digitale og det grønne.

Hun forklarede, at formuleringen "en koordineret og effektiv styring ud af krisen" sigtede til, at EU skulle sørge for en fælles indsats på de områder, hvor opgaverne ville blive for tunge og dyre for landene at udføre hver for sig. Et eksempel kunne være udviklingen af en vaccine mod covid-19.

Morten Messerschmidt bad ministeren bekræfte, at det ikke ville være et problem for danske forskere at søge om EU-midler til projekter om geologisk CO₂-lagring (CCS eller carbon capture storage) ved fristens udløb den 1. september. Det havde der nemlig været en vis bekymring for i forskningsverdenen.

Han spurgte desuden, om der fandtes opgørelser, der målte succesraten ved danske ansøgninger om EU-forskningsbevillinger sammenlignet med ansøgninger til hjemlige forskningsbevillinger. Og var det blevet lettere at ansøge om EU-midler, eller var det stadig så besværligt, at det afholdt mange danske forskere fra at søge dem?

Kim Valentin bad ministeren nævne, inden for hvilke brancher Danmark kunne yde en særlig indsats inden for den grønne omstilling og den digitale omstilling.

Uddannelses- og forskningsministeren svarede Morten Messerschmidt, at danske forskere sagtens burde kunne søge om midler til geologisk CO₂-lagring den 1. september, da den teknologi specifikt var nævnt i forskningsreserven. Hun tog et lille forbehold, så hun ville oversende et notat, hvis det viste sig ikke at stemme.

På spørgsmålet om opgørelser over succesrater svarede hun bekræftende, men at de var meget forskellige fra delprogram til delprogram. Ofte var raterne på ca. 10 pct. – et tal, der burde højere op, for det var ikke nær højt nok til at sikre forskernes motivation for at bruge tid på ansøgninger.

Svaret til Kim Valentin lød, at arbejdet med at finde de områder, Danmark burde satse på, var i fuld gang mellem partierne bag klimahandlingsplanen og ikke mindst i regi af klimapartnerskaberne med erhvervslivet. Hun ville ikke svare mere konkret endnu, da det var en bred diskussion, som var i gang mange steder i samfundet.

2. Eventuelt

Ministeren havde ingen kommentarer til dette punkt.

3. Siden sidst

a) Kommissionens covid-19-handlingsplan på forskningsområdet

Uddannelses- og forskningsministeren: Jeg vil gerne benytte lejligheden til at orientere jer om, at der blev afholdt en uformel videokonference for forskningsministre den 7. april. Den blev indkaldt med meget kort varsel, og jeg oversendte et relativt grundigt referat til jer efterfølgende. Videokonferencen handlede om forskningsindsatsen relateret til covid-19 og Kommissionens forslag til en handlingsplan.

Den handlingsplan er nu i fuld gang med at blive implementeret. Kommissionen har inden for Horisont 2020 budgettet omfordelt betydelige midler – ca. 1 mia. euro – til en lang række forskellige covid-19-relaterede initiativer, både med fokus på behandling, diagnostik og vaccineudvikling. Midlerne udmøntes bl.a. gennem opslag under sundhedsprogrammet og under piloten for Det Europæiske Innovationsråd, men også andre instrumenter kommer i spil.

Jeg har fra første færd bakket op om en stærk forsknings- og innovationsindsats i EU i relation til covid-19. Det vil jeg fortsætte med. Forskning og innovation er helt centralt for at ruste EU-beredskabet bedre – både til en eventuel anden bølge og eventuelle nye epidemier i fremtiden.

Punkt 2. Uformel videokonference for ministre for innovation og rummet den 29. maj 2020

EUU alm. del (19) – bilag 672 (kommenteret dagsorden)

Uddannelses- og forskningsministeren forelagde punktet til orientering.

1. Evaluering af rumprogrammer – måling af den reelle samfundsmæssige betydning

– *Politisk drøftelse*

Videokonference 29/5-20 – innovation og rummet – bilag 1 (samlenotat)

Uddannelses- og forskningsministeren: Formandskabet har inviteret til en politisk drøftelse med to underliggende spørgsmål. For det første ønskes der en drøftelse af, hvordan offentlige myndigheder kan integrere EU-rumdata og tjenester bedre for at støtte en grøn genopretning efter covid-19-krisen. For det andet ønsker formandskabet at drøfte, hvordan rumsystemer og ruminfrastrukturer kan fremme en hurtigere bæredygtig udvikling.

I diskussionsoplægget peges der på, at overgangen til en bæredygtig og klimaneutral økonomi er en høj prioritet for Europa, selv i situationer med uventede udfordringer som covid-19.

Rumområdet er et centralt element for den grønne omstilling. Især jordobservation, satellitnavigation og telekommunikation er centrale teknologier. EU's rumprogrammer, jordobservationsprogrammet Copernicus samt satellitnavigations-systemerne Galileo og EGNOS spiller derfor en vigtig rolle. Med Copernicus får vi værdifuld information om jorden, havene og atmosfæren, som hjælper os med at forstå klimaændringer og miljøpåvirkninger. Med Galileo får vi mere præcis navigation og positionering og dermed mulighed for at mindske CO₂-udledningen i en mere bæredygtig transport-, energi- og landbrugssektor.

Regeringen finder det vigtigt, at vi til fulde udnytter brugen af EU's rumprogrammer for at fastholde europæisk konkurrenceevne samt for at skabe vækst, velfærd og arbejdspladser – og adressere store samfundsmæssige udfordringer.

Regeringen støtter drøftelsen, som er relevant og aktuel set i lyset af covid-19 og genopretningen af EU's økonomi i en fortsat bæredygtig retning.

Ulla Tørnæs bad ministeren bekræfte, at der indholdsmæssigt ikke var noget nyt i drøftelsen i forhold til strategien fra 2016.

Kim Valentin spurgte, inden for hvilke brancher og sektorer Danmark kunne få flest forskningsmidler ud af rumprogrammerne.

Uddannelses- og forskningsministeren bekræftede over for Ulla Tørnæs, at der ikke var tale om et nybrud. Det handlede om, at landene bekræftede over for hinanden, at det vigtige arbejde, der var sat i gang, stadig talte, også efter covid-19 og en potentiel økonomisk krise.

Hun svarede Kim Valentin, at Danmark havde flere styrkepositioner på rumområdet, ikke mindst inden for jordobservation og satellitstyrker. Særlig bevågenhed havde samtænkningen af forskning og grøn omstilling.

2. Eventuelt

Ministeren havde ingen kommentarer til dette punkt.

3. Siden sidst

Ministeren havde ingen kommentarer til dette punkt.

Punkt 3. Uformel videokonference for ministre for retlige og indre anliggender (justitsdelen) den 4. juni 2020

EUU alm. del (19) – bilag 672 (kommenteret dagsorden)

Justitsministeren indledte med at fremhæve, at dagsordenspunkterne for videokonferencen alene lagde op til meningsudvekslinger og statusorienteringer. Dagsordenspunkterne 1, 3, 4 og 7 var omfattet af retsforbeholdet.

1. Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om, hvilken lov der finder anvendelse med hensyn til virkningerne for tredjepart ved overdragelse af fordringer

– *Udveksling af synspunkter*

KOM (2018) 0096

Videokonference 4-5/6-20 - RIA – bilag 1 (samlenotat side 2)

Ministeren havde ingen bemærkninger til dette punkt, men besvarede spørgsmål fra udvalget.

Kim Valentin spurgte, hvorfor der i samlenotatet stod, at forslaget ikke ville finde anvendelse på spørgsmål om skat, told eller på administrative anliggender.

Justitsministeren svarede, at der var tale om privatretlige fordringer. Forordningen vedrører situationer, hvor der opstår uenighed mellem to tredjemænd om, hvem der har ret til f.eks. et pengekrav. Det kan være tilfældet, hvis en overdrager har solgt det samme pengekrav til to tredjemænd. Et eksempel kan også være, at den, der har overdraget pengekravet, går konkurs, og man skal afgøre, om overdragerens kreditor eller tredjemand har ret til pengekravet.

Søren Søndergaard spurgte, hvorfor regeringen overhovedet havde en holdning til fordringer, når den ikke sad med ved forhandlingsbordet. Var det sådan, at meget blev forhandlet på forhånd, hvor Danmark faktisk kunne gøre sine synspunkter gældende? Kunne udvalget i øvrigt få en opgørelse over, hvor tit danske ministre tog ordet for at fremhæve danske synspunkter?

Justitsministeren sagde, at nogle partier kunne holde tidlig weekend, hvis det var sådan, at man ikke må have en holdning til emner, man ikke har indflydelse på. Selv om ordningen var omfattet af retsforbeholdet, var den ikke ligegyldig for Danmark, idet den kunne få betydning for personer og virksomheder, der har fået overdraget et pengekrav, og der var et grænseoverskridende element til stede. Det skyldtes, at de nationale domstole ville lægge den nationale ret til grund ved beslutninger om, hvilket lands love der skal anvendes for at afgøre en sag. Hvis den blev anlagt ved en dansk domstol, ville det være dansk ret, men blev den anlagt ved f.eks. en tysk domstol, ville den i stedet følge de regler, der var omfattet af forordningen. Det var i øvrigt regeringens holdning, at forordningen skulle gøres så præcis som muligt.

Søren Søndergaard forstod ikke, hvad det betød for regeringens forsvar for danske interesser. Ganske vist ville den socialdemokratiske regering hellere samarbejde med de borgerlige

end med Enhedslisten, og derfor var der meget, som Enhedslisten ikke havde indflydelse på, men partiet skulle trods alt tage stilling i forbindelse med afstemninger i salen. I EU var der ikke afstemninger; alligevel indtog regeringen en holdning. Kunne ministeren bekræfte, at regeringen også på områder, der var omfattet af retsforbeholdet, gjorde alt for at fremme danske interesser? Og at Danmark kom med input i den indledende forberedelsesfase og dermed fik indflydelse?

Justitsministeren svarede, at regeringen gjorde, hvad den kunne, for at gøre sin indflydelse gældende, men at hans erfaring var, at der var ringere mulighed for at påvirke på de områder, der var helt eller delvis omfattet af forbeholdet.

Jan E. Jørgensen understregede i en kommentar, at Danmark selvfølgelig fik mere indflydelse ved at sidde med ved bordet under forhandlingerne end ved ikke at gøre det.

2. Covid-19-status

- *Statusorientering med mulighed for udveksling af synspunkter*
Videokonference 4-5/6-20 - RIA – bilag 1 (samlenotat side 19)

Ministeren havde ingen bemærkninger til dette punkt.

3. Forhandlinger mellem EU og USA om adgang til e-beviser

- *Statusorientering*
Videokonference 4-5/6-20 - RIA – bilag 1 (samlenotat side 21)
EUU alm. del (19) – bilag 610 (udvalgsmødereferat side 770, senest behandlet i EUU 28/2-20)

Ministeren havde ingen bemærkninger til dette punkt.

4. Forhandlinger om 2. tillægsprotokol til Europarådets Budapestkonvention

– Statusorientering

KOM (2019) 0071

Videokonference 4-5/6-20 - RIA – bilag 1 (samlenotat side 25)

Ministeren havde ingen bemærkninger til dette punkt, men besvarede spørgsmål fra udvalget.

Jan E. Jørgensen bemærkede, at retsforbeholdet stod til hinder for, at Danmark kunne være en del af EU-landenes fællesskab til bekæmpelse af cyberkriminalitet og sikring af retlige rammer for erhvervslivet. Danmark måtte nøjes med at kigge ind i gennem nøglehullet og havde ikke mulighed for at gøre sin indflydelse gældende i forhandlingerne. Nogle gange lykkedes det at komme ind ad bagdøren, men ville det ikke være i både Danmarks og EU's interesse, at retsforbeholdet blev afskaffet?

Morten Messerschmidt spurgte, om det kunne lade sig gøre at lave dansk parallellovgivning på nogle af forslagene (punkterne 1,3, 4 og 7 på dagsordenen), hvis man sørgede for, at retsstillingen blev den samme.

Kim Valentin beklagede, at Danmark ikke kunne sidde med ved bordet i diskussionen. Var ministeren også af den holdning, at det kostede dyrt ikke at være en del af forhandlingerne, og at det gik ud over de danske virksomheder?

Justitsministeren svarede, at fremgik af samlenotatet, at punkterne 1, 3, 4 og 7 på dagens dagsorden var omfattet af retsforbeholdet. Generelt var retsforbeholdet til hinder for dansk deltagelse. Danmark var godt nok til stede i salen under forhandlingerne, men det var dårlig stil at tage ordet. Derfor blev der lavet noget regulering, som Danmark ikke var med til at udarbejde, men som skulle efterleves. Ministeren var i øvrigt enig i vigtigheden af at bekæmpe cyberkriminalitet. Det var en af de kriminalitetsformer, der var mest i vækst.

Kim Valentin anbefalede ministeren at lægge lodder på en vægt og tage en folkeafstemning, når vægten tyngede ned til den ugunstige side. Selv mente han, at det allerede nu var tilfældet. Danmark sad i mange sammenhænge ikke med ved bordet og kunne dermed ikke tjene de danske virksomheder på en ordentlig måde.

Jan E. Jørgensen henviste til Morten Messerschmidts forslag om at kopiere EU-regler, som andre har lavet, og gøre dem til dansk lovgivning. Sådan kunne man godt fifle med retsforbeholdet, men det ville stadig være kopier af noget, som andre havde forhandlet sig frem til, og det havde ikke meget med suverænitæt at gøre. Han påpegede, at cyberkriminalitet i sin natur er grænseoverskridende, så det var vigtigt at bekæmpe den i fællesskab. Han forsøgte at få ministeren til at sige noget om, hvordan det var at stå ude på gangen, for da regeringen tiltrådte, fik den sagt – forhåbentlig ved en fortællelse – at fire forbehold udgør fundamentet for den danske europapolitik. Var ministeren begyndt at tvivle på, hvor smart det var med et retsforbe-

hold, hvis eneste effekt var, at Danmark bliver sat uden for indflydelse? Mente Socialdemokratiet ligesom Venstre, at man burde spørge befolkningen om en afskaffelse af retsforbeholdet?

Justitsministeren svarede, at appetitten på nye folkeafstemninger ikke var stor efter nejjet til afskaffelsen af retsforbeholdet i 2015. Han havde selv i forskellige sammenhænge oplevet de begrænsninger, som forbeholdene havde på muligheden for at gøre dansk indflydelse gældende.

Jan E. Jørgensen mente, at man skulle give en afstemning et skud mere med den siddende justitsminister i spidsen og få overbevist befolkningen om, hvor tåbeligt det er, at der træffes en masse beslutninger hen over hovedet på Danmark. Retsforbeholdet betyder udelukkende en masse bureaukrati og aftaler, som Danmark ikke kan få gavn af. Det var ærgerligt, så han anbefalede regeringen at skifte standpunkt og gå ind for, at Danmark skulle deltage aktivt.

Katarina Ammitzbøll spurgte, om det ikke kunne være en idé med en høring om retsforbeholdet. Forbeholdet spændte ben for Danmark. Med Storbritanniens udtræden af EU opstod der en anden situation, hvor Danmark skulle være med til også at påvirke det fransk-tyske samarbejde. Det mente Det Konservative Folkeparti, at det var en god idé at genoverveje.

Justitsministeren havde ikke mere at tilføje til spørgsmål om retsforbeholdet, for det var ikke en del af det kommende møde. De mere generelle ønsker, som udvalget måtte have om europadebatter, burde afgives til en anden minister.

5. Udlevering af EU-borgere til tredjelande

– Udveksling af synspunkter

Videokonference 4-5/6-20 - RIA – bilag 1 (samlenotat side 29)

EUU alm. del (19) – bilag 610 (udvalgsmødereferat side 771, senest behandlet i EUU 28/2-20)

Justitsministeren: Letland har anmodet om, at der på ministerniveau gennemføres en drøftelse om udlevering af EU-borgere til tredjelande fra en anden EU-medlemsstat end den, hvor den pågældende er statsborger. Denne anmodning støttes af Litauen. Der lægges op til, at delegationerne udveksler synspunkter på videokonferencen med henblik på at indsamle medlemsstaternes erfaringer med, hvordan man samarbejder med hinanden, når man modtager en anmodning fra et tredjeland om at udlevere en statsborger fra en anden medlemsstat.

Søren Søndergaard spurgte, om der var nogle faldgruber i sagen. I samlenotatet stod der bare, at regeringen bakkede op om en drøftelse.

Justitsministeren svarede, at udgangspunktet var en sag, der berørte Danmark: En lettisk kvinde blev i december 2018 anholdt og varetægtsfængslet på baggrund af en international arrestordre med henblik på strafforfølgelse i Sydafrika. Hun havde været gift i Sydafrika og var rejst ud sammen med sit barn. Der var en international arrestordre på hende, hvorfor hun blev anholdt, da hun ankom til Danmark. I januar 2019 underrettede rigsadvokaten de lettiske myndigheder om, at de sydafrikanske myndigheder havde ønsket at få kvinden udleveret for at sigte hende for dokumentfalsk og overtrædelse af den sydafrikanske børnelov. Derved fik de lettiske myndigheder mulighed for at udstede en europæisk arrestordre, hvis de ønskede at overtage retsforfølgelsen af kvinden. De lettiske myndigheder meddelte dog, at de ikke havde mulighed for at udstede en europæisk arrestordre, hvorfor rigsadvokaten i april havde truffet afgørelse om, at kvinden kunne udleveres til Sydafrika. Byretten og Landsretten var begge enige i den afgørelse.

Der skete så det, at de lettiske myndigheder anmodede de danske myndigheder om at tilbagekalde afgørelsen om udlevering til Sydafrika. De lettiske myndigheder udstedte alligevel en europæisk arrestordre, hvorefter rigsadvokaten meddelte de sydafrikanske myndigheder, at den planlagte udlevering var aflyst. Anklagemyndigheden indbragte den lettiske anmodning for retten med indstilling om, at kvinden skulle udleveres til Letland, hvilket hun blev.

Problematikken bestod i, hvordan man sikrer, at et land, hvori en relevant person i en given sag er statsborger, får mulighed for at gøre sin indflydelse gældende angående udlevering af den pågældende.

Søren Søndergaard spurgte til regeringens holdning. Mente man det samme som det, EU-Domstolen lagde op til?

Justitsministeren opridsede en dom fra EU-Domstolen fra 2016, som havde fastslået, at et EU-land, der modtager en anmodning fra et tredjeland om udlevering af en statsborger fra et andet EU-land, er forpligtet til at orientere sidstnævnte med det formål at give denne medlemsstat mulighed for at anmode om at få sin statsborger udleveret. Det syntes regeringen var fornuftigt, og drøftelsen ville givetvis gå på at sikre de praktiske muligheder for, at den medlemsstat, hvori personen er statsborger, få reel mulighed for at gribe ind.

6. Grænsekontrol / åbning af grænser i lyset af covid-19

– *Udveksling af synspunkter*

Videokonference 4-5/6-20 - RIA – bilag 1 (samlenotat side 32)

Justitsministeren: Spørgsmålet om håndtering af covid-19 behandles også under dagsordens punkt 2, hvor formandskabet forventes at give en generel status i forlængelse af den videokonference for justitsministrene i EU, som blev afholdt den 6. april.

Punkt 6 forventes at dreje sig mere konkret om grænsespørgsmålene, og jeg forventer, at der bliver en udveksling af synspunkter på baggrund af den "guidance exit-strategi" for ophævelse af grænsekontrol og indrejserestriktioner, som Kommissionen udsendte den 13. maj i år.

Meddelelsen er en del af en samlet pakke fra Kommissionen om genåbning for turisme, hvori det overordnet anbefales, at medlemslandene gradvis ophæver indrejserestriktionerne i tæt dialog med hinanden og med Kommissionen. Kommissionen anbefaler, at der indledes med lempelser mod enkeltlande eller i regioner, under forudsætning af at der ikke sker forskelsbehandling mellem unionsborgere på grundlag af nationalitet, og at det sker samtidigt i forhold til alle EU-lande og Schengenlande i tilsvarende epidemiologiske situationer.

Kommissionens anbefalinger til medlemsstaterne til håndtering af covid-19 har allerede været behandlet på en række tilbagevendende orienterende og uformelle videokonferencer, som især Kommissionen har sat sig i spidsen for.

Regeringen tager Kommissionens anbefalinger til efterretning og hæfter sig ved, at det er op til medlemslandene at vurdere, om den sundhedsmæssige situation i de enkelte lande gør det forsvarligt at åbne grænserne. Regeringen har i den forbindelse noteret sig, at Kommissionen anbefaler en faseinddelt tilgang og har oplistet en række kriterier, som medlemsstaterne kan lægge vægt på ved vurderingen af, om indrejserestriktionerne kan hæves.

Kim Valentin påpegede, at regeringen formulerede det sådan, at den lagde sig tæt op ad den generelle mening i EU, men der var jo stor forskel på holdningen til grænseåbninger mellem landene, f.eks. i Danmark versus Tyskland. Kunne ministeren uddybe, hvad regeringen mente var den generelle mening i EU?

Justitsministeren svarede, at stort set alle lande anbefalede deres borgere ikke at rejse ud. Diskussionen gik derfor mest på, i hvilket omfang man skulle lette indrejseforbud. Der var en tendens til, at de lande, der er meget afhængige af turisme, kæmpede for at finde frem til, hvordan indrejse kan ske. Grækenland søgte at åbne ved at invitere turister ind til såkaldte sikre områder med ret til at teste dem ved ankomst. Hvad angik udrejse, lød anbefalingerne, at danskere ikke må rejse ud, men der var ikke tale om et forbud, så p.t. tog en del til Sverige med lange køer ved Øresundsbroen som konsekvens.

Ulla Tørnæs mindede om, at Venstre var en del af det flertal i Folketinget, som ønskede en mere åben tilgang til grænseåbning, herunder at en lejekontrakt på et ophold i et feriehus kunne udgøre et anerkendelsesværdigt formål med at komme til Danmark. Den tyske indenrigsminister, Horst Seehofer, havde henvendt sig til regeringen om muligheden for en kontrolleret grænseåbning mellem landene. Det var ikke lykkedes at få noget at vide om den danske respons, så ville ministeren løfte sløret herfor? I samlenotatet stod der: "Sagen har hverken lovgivningsmæssige eller økonomiske konsekvenser". Hun havde ved flere lejligheder dog mindet ministeren om, at grænselukningen kostede 200 mio. kr. om dagen i manglende omsætning, og at det var af klar betydning for den danske nationaløkonomi. Ifølge samlenotatet mente regeringen, at det, Kommissionen lagde op til, flugtede godt med den danske holdning. Men tog man drøftelserne i salen i betragtning, havde regeringen efter hendes mening en alt for rigid holdning til grænseåbning. Var der grund til optimisme nu forud for den kommende uges præsentation af regeringens nye plan?

Kim Valentin spurgte, om ønsket om en samtidig grænseåbning i alle lande betød, at man sad og ventede på, at alle blev enige? Når Danmark mistede 200 mio. kr. om dagen på turismeindtægter, talte det med i faldet i BNP. Turismeindtægter var på 4 pct. af det danske BNP, så det ville ikke vare længe, før grænselukningen begyndte at påvirke nogle essentielle tal.

Justitsministeren mente at have refereret sin respons til den tyske indenrigsminister i salen: at Danmark gerne ville have en dialog med de andre nordiske lande, før der kom en tilbagemelding til tyskerne. Den dialog var åben.

Til Ulla Tørnæs sagde ministeren, at han var fuldt ud klar over de store økonomiske konsekvenser af grænselukningen, men at anbefalingen ikke havde nogle umiddelbare konsekvenser. Det var det, der lå til grund for formuleringen i samlenotatet. Ministeren mente stadig, at man ikke skulle holde grænserne lukkede mere end allerhøjest nødvendigt, men samtidig gå forsigtigt frem. Der ville komme en god løsning.

Til Kim Valentin sagde han, at Kommissionen lagde op til, at man gik ud fra de samme kriterier i alle lande, men at der kunne være forskelle i landenes tilgang – ikke bare fra land til land, men også mellem regioner. Hensynet til folkesundheden trumfede i denne situation på usædvanlig vis den frie bevægelighed.

Jan E. Jørgensen mente, at samlenotatets formulering om, at sagen ikke skulle have "lovgivningsmæssige, statsfinansielle eller erhvervsøkonomiske konsekvenser" ingen mening gav, når ministrene skulle tale om grænsekontrol og indrejserestriktioner. Det havde i realiteten kolossalt store konsekvenser.

Nils Sjøberg håbede, at der også ville være fokus på erhvervslivet og mindretallene på begge sider af grænsen.

Søren Søndergaard påpegede, at der på den tyske ambassades hjemmeside stod, at det tyske udenrigsministerium udtrykkeligt frarådede alle ikke strengt nødvendige rejser. Man kunne overveje at henvende sig til det tyske udenrigsministerium. Det var klart, at der skulle være en fælles aftale om at komme videre; det var ikke et ensidigt dansk problem.

Justitsministeren gentog over for Jan E. Jørgensen, at det ikke handlede om, at grænselukningen ikke havde stor økonomisk betydning. Den frie bevægelighed havde været med til at give skabe velstand og velfærd og gjorde det relativt simpelt at afsætte danske produkter og tjenesteydelser ude omkring i Europa. Flere hundredetusinde danske job var knyttet op på det. Der var tale om en anbefaling, og den skulle ikke tillægges så stor betydning.

Jan E. Jørgensen påpegede, at drøftelsernes resultat have store konsekvenser for dansk økonomi, og det var det interessante. Han fastholdt, at samlenotatets formuleringer derfor var mystiske.

7. Oprettelse af Den Europæiske Anklagemyndighed (EPPO)

– Statusorientering

Videokonference 4-5/6-20 - RIA – bilag 3 (supplerende samlenotat)

EUU alm. del (19) – bilag 610 (udvalgsmødereferat side 769, senest behandlet i EUU 28/2-20)

Ministeren havde ingen bemærkninger til dette punkt.

8. Eventuelt

Ministeren havde ingen bemærkninger til dette punkt.

9. Siden sidst

Ministeren havde ingen bemærkninger til dette punkt.

Punkt 4. Uformel videokonference for transportministre den 4. juni 2020

EUU alm. del (19) – bilag 672 (kommenteret dagsorden)

Transportministeren: Oprindeligt var der planlagt et ordinært rådsmøde, men på grund af covid-19-situationen er det blevet ændret til en uformel videokonference. Det er fortsat uvist, hvad der konkret skal drøftes på mødet, idet dog formandskabet har lagt op til en drøftelse af bæredygtig og digital genåbning af transportsektoren. Det vil jeg komme tilbage til.

Selv om det ikke eksplicit fremgår af dagsordenen, har jeg en forventning om, at transportelementerne af Kommissionens såkaldte turismepakke også vil blive drøftet. Formålet med pakken er at opnå en fælles forståelse blandt medlemslandene om tilgangen til en genåbning af bl.a. transportsektoren. Genoptagelsen af transporttjenester bør finde sted gradvist og samtidig beskytte passagerer og personale, hvilket kan ske ved at mindske kontakten mellem passagerne indbyrdes samt kontakten mellem passagerer og personale, f.eks. ved anvendelse af afstandskrav eller værnemidler. I kan sandsynligvis genkende meget af dette fra den måde, vi i forvejen arbejder på i Danmark, men det handler om at få ensartede retningslinjer både flytransport, landtransport og søfart. Regeringen ser positivt på en fælles tilgang til at genoptage transporttjenester, som er hårdt påvirket af covid-19-udbruddet. Det er vigtigt for at genskabe tilliden til transportsektoren.

Regeringen mener, at retningslinjerne hovedsagelig bør vedrøre grænseoverskridende transport, da der er stor forskel på smittespredning, smittetryk og transportsystemer på tværs af medlemslandene. Regeringen vil vurdere, om de enkelte anbefalinger er proportionale bedømt ud fra tiltagets indgreb og den reelle effekt, og de enkelte tiltag skal give mening og være realistiske i en dansk kontekst, før regeringen vil implementere dem. F.eks. er det på nuværende tidspunkt ikke en del af danske sundhedsmyndigheders anbefalinger at anvende mundbind hverken generelt eller i den offentlige transport. Den del af Kommissionens retningslinjer, der handler om at anvende mundbind i den kollektive transport, vil derfor ikke blive fremmet, så længe de danske sundhedsmyndigheder anbefaler noget andet. Det samme gør sig gældende for nogle af anbefalingerne vedrørende havne og færger, som er meget omkostningstunge for de små havne og korte færgeoverfarter. Det er derudover vigtigt, at retningslinjerne løbende evalueres for at sikre, at de fortsat er retningsgivende i forhold til den løbende udvikling.

I turismepakken er der også henstillinger vedrørende brugen af vouchers ved aflyste rejser inden for alle transportområder. Det er ikke forventningen, at det emne vil fylde meget på videokonferencen, da det allerede har været drøftet på tidligere konferencer. Jeg kan dog nævne, at Kommissionen trods pres fra en række medlemslande har besluttet ikke at fremsætte forslag til konkret ændring af passagerrettighedsforordningerne. Vi drøftede det aspekt, sidst jeg besøgte udvalget.

1. Bæredygtig og digital genopretning af transportsektoren

– Politisk drøftelse

Videokonference 4/6-20 - transportministre – bilag 2 (revideret samlenotat)

Transportministeren: Som sagt har formandskabet lagt op til en drøftelse af en bæredygtig og digital genopretning af transportsektoren efter covid-19. Dertil har regeringen også taget flere initiativer til at gøre Kommissionen opmærksom på vigtigheden af at fastholde et højt klimaambitionsniveau, som Kommissionen bl.a. lagde frem i den europæiske grønne pagt.

Formandskabet har endnu ikke fremlagt, hvilke konkrete tiltag man ønsker at drøfte, og vi forventer først at få det at vide umiddelbart op til mødet. Derfor er det også vanskeligt at være mere præcis om det konkrete på nuværende tidspunkt.

Emnet er på dagsordenen for at sikre, at klimaambitionerne på transportområdet i EU ikke slækkes som konsekvens af covid-19-håndteringen. Dertil har man også fra Kommissionens side udtrykt ønske om at benytte digitale tiltag til at fremme genåbningen af offentlig transport.

Fra dansk side har regeringen ikke tilknyttet klimakrav til de hjælpepakker, regeringen har lavet for at afbøde konsekvenserne af covid-19 for dansk erhvervsliv, hvilket andre lande ellers har gjort. Danmark er i forvejen langt fremme på klimadagsordenen, og regeringen har allerede meget ambitiøse klimamål sammen med Folketinget, såsom ambitionen om at reducere drivhusgasudledningerne med 70 pct. i 2030 målt i forhold til 1990-udledningerne. Regeringen vil derfor fortsætte sin ambitiøse tilgang til klimadagsordenen uagtet covid-19.

Som måder, hvorpå man med digitalisering kan fremme genopretning af transporttjenesterne, nævner Kommissionen bl.a. elektronisk salg af billetter, effektiv informationsdeling om trafiksituationen samt belægning. Imidlertid er billetter og pladsbilletter i den kollektive transport i Danmark i forvejen overvejende digitale; langt de fleste fysiske produkter er med enkelte undtagelser udfaset. Desuden har vi i Danmark allerede indført en række tiltag som led i håndteringen af covid-19 i den kollektive transport. Et enkelt eksempel, som vi godt kan være lidt stolte af, og som flere lande har udtrykt interesse for, er, at DSB på få uger har udviklet en webapplikation ved navn Pladspårejsen.dk, hvor man kan gå ind og se, hvor mange passagerer der er på det næste S-tog, der kommer ind på den station, man står og venter på. Det er ret innovativt: Man bruger simpelthen realtidsinformation om, hvor meget toget vejer, til at regne ud, om der er få eller mange passagerer om bord på toget. Det er noget, flere lande har syntes var inspirerende og en viden, vi også har delt med dem. Det er jo ikke sikkert, at man kan lave de samme systemer i andre lande, men det er en ret elegant lille løsning.

På mødet vil der endelig blive præsenteret et arbejdsprogram for det indkommende tyske formandskab – det kender vi heller ikke de præcise rammer for nu, men jeg ser selvfølgelig frem til at tage den præsentation til efterretning og naturligvis til på vanlig vis at ønske det kommende formandskab held og lykke med arbejdet de kommende 6 måneder. Det kan godt gå hen og blive en rigtig udfordrende og spændende tid at være formandsland i.

Kim Valentin spurgte til regeringens holdning til brug af vouchers. For pakkerejsers vedkommende var der i Danmark indgået en aftale, hvorefter en voucher skulle kunne gælde i 18 måneder, mens forbrugeren ville få ret til at få sine penge tilbage efter 12 måneder. Men nu fik man en fornemmelse af, at regeringen generelt bar imod vouchers? Han var godt klar over, at EU havde meddelt, at Danmark ikke kunne få lov at indføre den specifikke ordning. Men kunne ministeren uddybe, hvorfor den syntes, at statsstøtte til flyselskaber i EU-landene var fint, mens vouchers tilsyneladende ikke var.

Han spurgte desuden, hvad der kom til at ske med SAS. Selskabet havde et underskud på 2,4 mia. kr., og det varede ikke længe, før det ikke ville kunne betale sine regninger. Ville regeringen yde statsstøtte?

Victoria Velásquez bad som reaktion på Kim Valentins spørgsmål ministeren bekræfte, at der ikke stod noget i aftaleteksten, om at Danmark skulle indføre en voucherordning.

Hun argumenterede for, at det kunne give en tryghed for forbrugerne, hvis de fik garanti for, at de kunne få deres penge tilbage i tilfælde af aflysninger. Det kunne også være med til at få gang i hjulene, fordi forbrugerne hurtigt ville få nogle penge i hånden. Dertil ville nogle forbrugere måske få øjnene op for nye og mere bæredygtige måder at rejse på – herunder i Danmark selv – hvormed ordningen kunne kaste nogle grønne vaner af sig. Hvordan ville regeringen lægge pres på de flyselskaber som KLM, der endnu ikke havde refunderet penge til forbrugerne for billetter fra aflyste rejser?.

Transportministeren svarede, at regeringen var skeptisk over for generelle vouchers ved flyrejser, hvilket den opfattede som en udhulning af flypassagerrettighedsforordningen. Den holdning havde regeringen tilkendegivet over for Kommissionen i forbindelse med turismepakken. Udgangspunktet måtte være, at passagererne skulle have deres penge tilbage i tilfælde af aflysninger. Vouchers i forbindelse med pakkerejser var et andet spørgsmål, som hørte under erhvervsministerens ressort.

Om SAS oplyste han, at den danske, svenske og norske regering havde tilkendegivet at ville beskytte selskabet med forskellige garantier. Hvordan man håndterede den øjeblikkelige situation, var et ejerskabsspørgsmål, og det var finansministerens ressort. Men på finansministeren lød det, som om man ville sikre selskabets levedygtighed og dermed bl.a. sørge for, at Kastrup Lufthavn beholdt sin centrale stilling i Nordeuropa.

Over for Victoria Velásquez bekræftede han, at turismepakken ikke gjorde vouchers obligatoriske – nærmest tværtimod. Man måtte godt gøre tilgodebeviser attraktive, men udgangspunktet var, at flypassagererne fastholdt retten til at få deres penge retur i tilfælde af aflysninger. Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsen modtog et stigende antal klagesager, og styrelsen havde derfor indkaldt flyselskaberne til møde for sikre en smidiggørelse af processerne. Visse flyselskaber havde hjemsendt en del af deres administrative personale, hvorfor tilbagebetalingerne kunne

trække ud. Derfor havde styrelsen manet til tålmodighed, men målet var naturligvis, at forbrugerne skulle have penge tilbage. Reagerede flyselskaberne for langsomt, kunne forbrugeren gå på borger.dk for at udfylde en klageformular, hvorefter Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsen ville håndtere sagen.

Kim Valentin var skuffet over ministerens svar. Hvad hvis en af ministerkollegerne fra de andre lande spurgte til den danske plan om en voucherordning for pakkerejser? Ville ministeren så også svare, at det ikke var hans ressort? Ministeren måtte da kende regeringens holdning til vouchers generelt.

Han bad desuden ministeren bekræfte, at staten ville træde til med støtte, hvis det så ud til, at SAS gik i betalingsstandsning eller gik konkurs.

Victoria Velásquez spurgte, om ministeren ville tage problemet med KLM og de andre flyselskaber, der ikke havde betalt penge retur, op på videokonferencen? Det var ikke kun et dansk problem.

Transportministeren fastholdt over for Kim Valentin, at vouchers inden for transportministerens rådsformation kun ville blive rejst i forbindelse med flypassagerrettighedsforordningen. Her var regeringens holdning klar: Forbrugerne havde ret til at få deres penge retur. Pakkerejser var erhvervsministerens ressort og hørte under et andet direktiv, men han kunne sige, at kommissær Vestager var klar i mælet om, at forbrugerne også ved aflysning af pakkerejser skulle have deres penge retur. Derfor førte erhvervsministeren dialog med Kommissionen herom. Voucherforslaget gik ud på, at forbrugeren skulle have et frit valg mellem en voucher og penge retur. Man måtte dog godt gøre voucheren mere attraktiv, f.eks. med en garanti eller en bonus.

På spørgsmålet om SAS svarede han – med det forbehold, at det var finansministerens ressort – at regeringen ville gøre, hvad der skulle til for at sikre et levedygtigt SAS. I marts gav den danske, svenske og norske regering hver et tilsagn om et bidrag på 1,5 mia. svenske kr. – altså i alt 4,5 mia. svenske kr. Der kunne blive behov for mere; det spørgsmål blev drøftet med de øvrige ejere. Han havde vanskeligt ved at forestille sig en situation, hvor man ikke kunne finde en løsning på SAS' problemer.

Til Victoria Velásquez sagde han, at der på styrelsesniveau foregik en løbende dialog med de øvrige EU-lande. Betaler et flyselskab i et land ikke rettidigt, føres der dialog med det pågældende lands myndigheder; altså konkret sagshåndtering. Det var ministerens indtryk, at de fleste lande – herunder Holland – havde valgt at rette ind efter Kommissionens melding om vouchers. Hans umiddelbare vurdering var altså, der er ikke var behov for en bilateral dialog med enkeltlande.

Kim Valentin pointerede, at der var forskellige holdninger landene imellem, og at man godt kunne forestille sig generel opbakning til brugen af vouchers. I Danmark havde man lavet en

aftale for brugen af vouchers, som Kommissionen havde sagt nej til. Men man kunne forestille sig, at andre lande mente, at det var en god idé at anvende vouchers ved pakkerejser, og at der kunne ydes statsstøtte i form af understøttelse af vouchers på almindelig persontransport, flyrejser og flybilletter. Ville regeringen ikke have et problem, hvis den sagde, at den var imod vouchers, når den samtidig havde været for vouchers i forbindelse med pakkerejser?

Vidste ministeren i øvrigt noget om den opdeling af SAS, som angiveligt var på tale?

Nils Sjøberg spurgte, om der fulgte miljømæssige krav med. Var der overvejelser om f.eks. at reducere antallet af flyvninger, eller ville det forblive på samme niveau som før coronakrisen? Og overvejede man at gøre fly mere miljøvenlige, hvis det overhovedet var muligt?

Transportministeren mindede om, at han forud for det sidste rådsmøde havde redegjort for regeringens holdning til flyrettighedsområdet og den skepsis, regeringen havde over for en obligatorisk brug af vouchers. Skepsissen skyldtes bl.a. en bekymring for, om det kunne påvirke forbrugernes tillid på en længere bane, hvis de gik hen og blev i tvivl om, hvorvidt de får tilbagebetalt deres billetter ved flyaflysninger. Hvis en forbruger f.eks. overvejer at købe en flybillet til en rejse i efteråret, men er i tvivl om, hvorvidt pengene refunderes, hvis flyet aflyses, så kan det betyde, at forbrugeren simpelthen afstår fra at købe billetten. Luftfarten ville i så fald få færre kunder og være længere tid om et nå tilbage til normaltilstanden – og dermed få brug for mere økonomisk støtte.

Den anden bekymring gik på, at forbrugeren ved brug af vouchers ville stå dårligere i tilfælde af konkurs. Derfor havde regeringen på det seneste rådsmøde indtaget en skeptisk holdning til vouchers, ligesom ministeren forinden havde drøftet spørgsmålet med Europaudvalget. Kommissionen havde så valgt at konkludere, at den ikke ville fremsætte forslag om at ændre flypassagerrettighedsforordningen, til trods for at flere lande havde fremført argumenter om det modsatte – bl.a. Holland og Frankrig. Derfor forventede man ikke, at der kom et lovforslag herom.

Kommissionen opfordrede til generelt at gøre vouchers mere attraktive og fleksible, så man i højere grad anvender muligheden for at give længere en gyldighedsperiode og ret til tilbagebetaling efter 12 måneder, dog uden at give slip på muligheden for, at forbrugeren kan få refunderet en billet. Hvis en kunde har købt en rejse for et deltage i et bryllup i andet land, og flyet bliver aflyst, så er formålet med rejsen passé, og det er træls at være tvunget til at skulle rejse til det pågældende land på et andet tidspunkt.

Det var ministerens indtryk, at det også ville være muligt at gøre brug af tilgodebeviser i tilfælde, hvor folk ved, at de skal ud at rejse på et senere tidspunkt. Omvendt kan der være situationer, hvor en kunde f.eks. mister sit arbejde og har brug for likvide midler og i øvrigt ikke ønsker at rejse på et senere tidspunkt. Forbrugerrettighedsspørgsmålet var selvfølgelig noget af det, som Kommissionen også holdt fast i.

Derudover var det ministerens vurdering, at forslaget næppe ville møde opbakning i Europa-Parlamentet, hvilket formodentlig også havde spillet ind i Kommissionens vurdering om ikke at stille forslag om at ændre lovgivningen.

Der kunne ikke herske tvivl om, at genåbningen af luftfarten i høj grad kom til at handle om at sikre, at folk var trygge ved flyrejser, og at der var så ensartede rammer som muligt. Dagen før udvalgsmødet havde man på et møde med den danske luftfartsindustri haft nogle meget konstruktive drøftelser om implementeringen af EASA's retningslinjer. Der var nogle forskelle mellem danske sundhedsmyndigheders anbefalinger og EASA's anbefalinger, hvad angik lufthavne, men man regnede med at have arbejdet færdigt i den kommende uge. Det betød, at der ville være krav om brug af mundbind i fly på grænseoverskridende ruter. Så selv om de danske sundhedsmyndigheder ikke krævede mundbind, ville kravet gælde for alle lufthavne, så der ikke opstod forvirring om reglerne. Flere flyselskaber havde allerede indført den regel – bl.a. SAS.

Ministeren kendte ikke til konkrete forslag om opdeling af SAS. Også ejerskabet af SAS faldt inden for finansministerens ressort. De økonomiske rammer lå derfor hos finansministeren, og man skulle ikke forvente, at de krav, der måtte følge med, ville blive diskuteret på videokonferencen. På kort sigt skulle man sikre flyselskabernes overlevelse.

2. Eventuelt

Ministeren havde ingen bemærkninger til dette punkt.

3. Siden sidst

Ministeren havde ingen bemærkninger til dette punkt.

Punkt 5. Uformel videokonference for sportsministre den 2. juni 2020

EUU alm. del (19) – bilag 672 (kommenteret dagsorden)

Kulturministeren indledte med at oplyse, at formandskabet havde taget initiativ til en række uformelle videokonferencer som erstatning for de rådsmøder i Bruxelles, der på grund af covid-19 for tiden ikke blev afholdt. På videokonferencerne var der dog ikke mulighed for at træffe beslutninger.

Dernæst orienterede hun udvalget dels om den kommende videokonference for sportsministre, dels om to sæt rådskonklusioner, som det kroatiske formandskab havde fremsat. Konklusionerne skulle have været vedtaget på det oprindeligt planlagte rådsmøde, men ville i stedet blive vedtaget ved skriftlig procedure efter videokonferencen. Punkt 2 og 3 var dermed ikke til drøftelse på videokonferencen.

1. Adressering af konsekvenserne af covid-19 pandemien på idrætssektoren

– *Politisk drøftelse*

Videokonference 2/6-20 - sportsministre – bilag 1 (samlenotat side 2)

Kulturministeren: Punktet bygger videre på en videokonference-drøftelse, som jeg og mine ministerkolleger havde i lyset af virusudbruddets alvorlige konsekvenser for idrætten. Drøftelsen havde fokus på, hvilke tiltag de enkelte lande havde iværksat som en umiddelbar respons over for en kriseramet idrætssektor. Jeg bed dengang mærke i, at alle mine kolleger kunne berette meget ens historier om, hvad coronavirussen havde medført for deres idrætssektor. Vi delte erfaringer om hjælpepakker, hvor Danmark også har sat en del i gang. Jeg skal kort opsummere, at idrætten ud over de forskellige generelle hjælpepakker, som den får del i, har fået tildelt knap 50 mio. kr. til idrætsforeningerne, og desuden har regeringen bevilget 15 mio. kr. til DIF og Team Danmark til brug for de danske atleters forberedelser til OL og PL i 2021. Endelig er der skabt hjemmel for, at kommunerne kan udbetale tilskud i henhold til folkeoplysningsloven på trods af manglende aktivitet i foreningerne.

På den første videokonference var det endvidere tydeligt, at de mange nedlukkede faciliteter havde åbnet for en helt ny måde at bruge naturen og grønne områder i byerne på, og at mange gode virtuelle tilbud var blomstret op, som gav sporten mulighed for at leve på trods af restriktionerne. På den kommende videokonference den 2. juni lægges der op til et mere langsigtet perspektiv med fokus på, hvilke skridt der i den kommende tid skal tages for at genoprette idrætssektoren. Endvidere ønsker formandskabet at gøre status over, hvad covid-19-krisen indtil videre har lært os.

Krisen har i regeringens optik vist, at idrætten og fællesskabet spiller en grundlæggende rolle for os alle. Jeg ser selvfølgelig frem til at hente inspiration fra mine europæiske kolleger og vil bl.a. orientere om de erfaringer, jeg har høstet fra de to sektorpartnerskaber, som vedrører dels den professionelle idræt og breddeidrætten. Jeg mener, at vi – når vi har med idræt og

kultur at gøre – bør tage udgangspunkt i de særlige problemstillinger, der gør sig gældende lokalt og nationalt. Danmark har heller ikke været lukket ned på samme måde som f.eks. Italien og Spanien, hvorfor genåbningsstrategierne heller ikke nødvendigvis er de samme. Når det gælder mulige EU-tiltag, der kan understøtte en genopretning, lægger regeringen vægt på, at den uformelle drøftelse, vi skal have på videokonferencen, ikke foregriber forhandlingerne om EU's næste flerårige finansielle ramme for 2021-2027.

Kim Valentin bemærkede, at der var store forskelle inden for de enkelte idrætsgrene. Fodboldkampe kan undertiden have op mod 100.000 tilskuere til nogle kampe, mens der til f.eks. serie 4-kampe er meget få. I Danmark havde der ud fra størrelsen på arrangementerne været en god dialog om de mere nøjagtige retningslinjer. Det skulle ministeren roses for, men nu var det på tide at tage skridtet videre og betragte de forskellige idrætsgrene enkeltvis. Ville ministeren tage det budskab med til mødet og arbejde for det på europæisk plan?

Kulturministeren bekræftede, at man i Danmark havde inddraget sektorpartnerskaber og var i tæt dialog med idrættens aktører. De kunne oplyse om de fysiske rammer, de agerede under, og om, hvordan det foregik med deres medlemmer, trænere og frivillige. Sundhedsstyrelsen, som fastholdt det gældende forsamlingsforbud, tog også del i dialogen, så det var svært at foretage de justeringer, Kim Valentin efterspurgte. Arrangementer med et stort antal tilskuere var stadig ikke tilladt, men eftersom smittetrykket forblev lavt, ville man fortsætte dialogen med sektorpartnerskaberne om gradvis at give mulighed for flere. Ministeren håbede, at man ville kunne komme til at se fodbold live, inden sommeren var omme, men det præcise tidspunkt afhang af en sundhedsmæssig vurdering.

Kim Valentin mente, at man – ligesom man havde gjort det for arbejdspladser – kunne udarbejde retningslinjer for de enkelte typer af sportsforeninger. F.eks. kunne man sige, at der til fodboldkampe kun måtte være et bestemt antal tilskuere med en bestemt afstand imellem sig. Det gjaldt om at nærme sig en normal tilværelse og lægge så få restriktioner over forsamlinger som muligt. Ville ministeren sørge for at give folk det ansvar, de faktisk var klar til at tage, så fællesskabet kunne vende tilbage?

Kulturministeren var enig i, at der i idrættens verden blev handlet ansvarsfuldt – også der, hvor man havde fået lov til at gøre nærkontaktidræt mulig igen. Det var et stort skridt at tage i forhold til, hvad man ellers opfordrede borgerne til at gøre. Ministeren kunne godt have lyst til, at idrætten og kulturen skulle kæmpe for at være så lidt restriktive som muligt, men man måtte indrømme, at betingelserne for at være aktiv på de områder var at erkende, at vi er mennesker, og at samfundet stadig var underlagt virussens luner. Hun var indforstået med, at man kunne undre sig over, hvorfor nogle idrætsgrene fik lov, og andre skulle vente, men man måtte tage det trin for trin. Partilederne havde foretaget samlede prioriteringer; det var et svært og stort ansvar at have med at gøre. Hun ville vedblive med at være loyal over for den balance, der var aftalt.

Kim Valentin ville ikke opfordre ministeren til at være illoyal, men så gerne, at der blev tænkt mere ud af boksen. Det var der brug for i idrætsverdenen, og det burde også være beskeden til EU's sportsministre. Ministeren kunne tage en dialog med nogle af de lande, der havde lukket op for idrætten. Det skulle være rigtig gode argumenter for en fortsat nedlukning. For arrangørerne bag kampe i serie 4 kunne det være svært at se meningen med et forbud. Det gjaldt også flere andre sportsgrene – f.eks. badminton, hvor spillerne står på hver deres side af et net, eller yogahold, hvor man godt kan holde 5 meters afstand. Var der en fare ved det, måtte det bevises, og var der et bevis, skulle man ikke åbne. Han var med på, at der ikke skulle være 50.000 tilskuere til en fodboldkamp og ingen Roskildefestival, men andre ting kunne man godt åbne for. Ministeren kunne lade sig inspirere ved dialogen med de andre sportsministre for at få noget inspiration og nå frem til, at når andre lande kan, så kan Danmark også.

Kulturministeren tog opfordringen til sig og ville forhøre sig hos de andre sportsministre om, hvordan de havde gjort det. Yoga og badminton var ramt af, at partilederne var blevet enige om, at indendørsidræt skulle forblive lukket ned. Men der ville komme en fase tre, og til den kunne indspil være nyttige. Man måtte dog holde fast i, at beslutningen i sidste ende lå hos partilederne.

Victoria Velásquez undrede sig over Kim Valentins bemærkning om yogasteder med plads til at holde 5 meters afstand mellem deltagerne. Hun havde hørt, at man flere steder i USA havde gjort brug af forskellige faciliteter såsom forsamlingshuse til sportsudøvelse. Man kunne opfordre de danske kommuner til at bruge områder og lokaler, de ellers normalt ikke ville bruge til den slags aktiviteter.

Kim Valentin pointerede, at der normalt var god afstand mellem deltagere på et yogahold, og var der ikke det, kunne man sørge for et påbud om afstand eller gennemføre yogahold uden dørs. Uden yogahold havde aftenskolerne rigtig svært ved at få det til at løbe rundt. Han takkede ministeren for at have fokus på at åbne op hurtigst muligt.

2. Konklusioner fra Rådet og fra repræsentanterne for medlemsstaternes regeringer, forsamlet i Rådet, om styrkelse af trænere gennem fremme af muligheder for at tilegne sig færdigheder og kompetencer

– Punktet er ikke på dagsordenen for den uformelle videokonference den 2. juni 2020, men forventes vedtaget i skriftlig procedure

Videokonference 2/6-20 - sportsministre – bilag 1 (sammenotat side 4)

Kulturministeren: Det kroatiske formandskab har fremlagt udkast til rådskonklusioner om at styrke trænere ved at forbedre deres muligheder for netop at tilegne sig færdigheder og kompetencer. Udkastet tager afsæt i, at idræt er anerkendt for sin sociale og samfundsmæssige rolle i uddannelse, kompetenceudvikling og inklusion, og at idræt har stor værdi både som erhverv og frivillig aktivitet. Trænere – uanset om de er frivillige eller lønnede – har stor indvirkning på idrætsudøvere, både hvad angår udøvernes færdigheder og deres personlige udvikling. Det er derfor vigtigt, at trænerne har de fornødne kompetencer til at modsvare de stigende krav, som det omkringliggende samfund stiller til dem. Hensigten med de fremlagte rådskonklusioner er, at de kan tjene som et fælles afsæt for at styrke trænere. Udkastet inviterer medlemsstaterne, Kommissionen og idrætsbevægelsen til – på forskellig vis og med respekt for nærhedsprincippet – at forbedre træneres muligheder for at dygtiggøre sig.

Regeringen finder, at det er vigtigt med dygtige trænere på alle niveauer i idrætten, og at det primært er et nationalt anliggende at sikre gode udviklingsmuligheder for trænere. Derfor har emnet begrænset grænseoverskridende karakter. I Danmark er uddannelse af trænere noget, vi lader idrætten selv håndtere – uanset om der er tale om en børnetennistræner, en superligatræner eller en fitnessinstruktør.

Regeringen har derfor været skeptisk over for udarbejdelse af konklusioner om emnet på EU-niveau, men vi støtter selvfølgelig udveksling af erfaringer med gode tiltag. Det er vurderingen, at konklusionerne indeholder et passende niveau af opfordringer og vejledning til medlemsstaterne, Kommissionen og idrætsbevægelsen, og regeringen agter på den baggrund at tilslutte sig konklusionsudkastet.

3. Konklusioner fra Rådet og fra repræsentanterne for medlemsstaternes regeringer, forsamlet i Rådet, om adressering af konsekvenserne af covid-19 og genoprettelse af idrætssektoren

– *Punktet er ikke på dagsordenen for den uformelle videokonference den 2. juni 2020, men forventes vedtaget i skriftlig procedure*

Videokonference 2/6-20 - sportsministre – bilag 1 (sammenotat side 8)

Kulturministeren: Det kroatiske formandskab har fremlagt et udkast til konklusioner, der tager afsæt i, at covid-19-pandemien har ramt hele verden hårdt, og at den vigtigste prioritet er at redde liv og sikre folks sundhed. I forbindelse med den massive nedlukning af samfundet er idrætssektoren imidlertid blevet ramt rigtig hårdt. Det har også konsekvenser for sundheden – bare på en anden måde. Hensigten med de fremlagte rådskonklusioner er derfor at skabe et fælles afsæt for at få genoprettet idrætssektoren både sportsligt og økonomisk. På denne baggrund inviterer konklusionsudkastet på forskellig vis medlemsstaterne og Kommissionen med respekt for nærhedsprincippet til at støtte en genopretning af idrætssektoren. Regeringen finder, at det er yderst vigtigt at få genoprettet idrætssektoren i forbindelse med genåbningen af Danmark. Men da landene er ramt på forskellig vis, og behovet for genopretning dermed også er forskelligt, finder regeringen, at det primært er et nationalt anliggende.

Regeringen har ligesom med konklusionerne for trænere været skeptisk over for udarbejdelse af konklusioner om emnet, men vi har dog bidraget til udarbejdelsen især ved at italesætte den svækkede antidopingindsats under covid-19. Da det foreliggende konklusionsudkast indeholder et passende niveau af opfordringer og vejledning til medlemsstaterne og Kommissionen, agter regeringen ud fra en samlet vurdering at tilslutte sig det foreliggende konklusionsudkast.

4. Eventuelt

Ministeren havde ingen bemærkninger til dette punkt.

5. Siden sidst

Ministeren havde ingen bemærkninger til dette punkt.

Mødet sluttede kl. 10.43.